

Kulturminner i Hana bydel

Polaris Fabrikker AS lå der hvor boligblokkene ligger i dag.

1. Polaris fabrikker AS ble registrert som firma i 1936. Fabrikken fikk tilholdssted på Hana i samme lokaler som Hana & Holmens Potterier, og senere Sandnes Conserves-

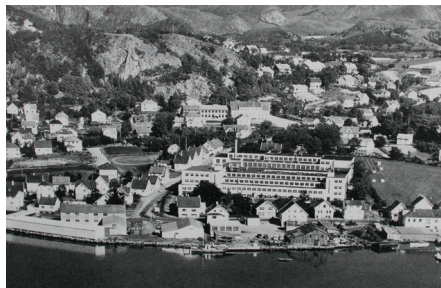
fabrik og Hansa Canning Co hadde nyttet. Bedriften spesialiserte seg først på rustfrie bøtter, men senere ble vaskbeslag, gryter, panner og kjeler i rustfritt stål hovedproduktene. I begynnelsen av 1960-årene ble en stor del av produksjonen flyttet til Orstad. Fra en beskjedent arbeidsstokk med 4-5 tilsatte, vokste antallet til 320 i 1965, for så å minke til 232 i 1972. Virksomheten opphørte på Orstad i 2000. I dag er Høyang-Polaris en del av verdenskonsernet Fiskars.

2. Fogdahuset er trolig fra siste del av 1720-tallet. Oluf Zachariassen som var fogd over Jæren og Dalane, kjøpte Hana i 1728 av amtmann Hans Nobel jr. som hadde reist til Danmark ca. 1725. Fogdahuset ble fredet i 1924, og eiendommen var i privat eie fram til 1953. Huset ble i 1991 restaurert utvendig, og i 1999 kjøpte kommunen huset og anla hage.

Fogdahuset.

3. AS Sandnes Aducerverk begynte sin virksomhet i eget bygg på Hana i 1947. Bedriften ble utviklet for å spesialisere seg på støping av aducergods – et støperiprodukt kjent for sin styrke og seighet. Fabrikken vokste fort og hadde i slutten av 1950-årene 400 tilsatte. Den dekket da 90 % av behovet på det norske markedet. I 1971 flyttet bedriften til Riska, og den ble nedlagt i 1986. Bygningene ble kjøpesenter i 1987, supplert med Havanna badeland i 1991 og Havanna lekeland i 2007, men begge er avviklet. Senteret heter nå Hana Sanz.

Hana med Aducerverket .

4. AS Hana Leirvarefabrikk ble etablert i 1935. Var tidligere lokaler for hermetikkbrikken AS Capella Canning Co. «Leirvaren» hadde vanlig keramikkproduksjon med keramiske fliser som spesialitet. Nedlagt i slutten av 1970-årene.

5. Potterikongen Emanuel Simonsen bygget tidlig på 1890-tallet en staselig bolig til seg selv, den som nå har adresse Gravarsveien 61. Boligen er flott restaurert av ny eier. På sjø-siden tvers over Gravarsveien lå Hana Potteri som rundt 1865 ble startet av Cornelius Simonsen, far til Emanuel. I 1926 ble potteriet overtatt av Graverens Teglværk som da startet opp med potteri- og keramikkavdeling.

Sandnes mek. Verksted & Slip

også opp nye verkstedbygninger. Sjur Svaboe kjøpte eiendommen rundt 1980 og bygde opp det som nå er Hanabryggene.

7. Sandnes sjøbad lå der sjøspeiderne i dag holder til. Bygningen som ligger lengst nord, var omkleddningsrom da det var sjøbad. Vannkvaliteten varierte mye grunnet urensset vannutslipp fra industri og husholdning.

8. Fra Ulvanutane er det panoramautsikt over Nord-Jæren ved å bruke kikkerten på taket av vannbassenget.

9. Gravfeltet fra jernalderen strakte seg opprinnelig langt ned i skråningen sør for Veidemannsveien, der flere av røysene ble utgravd i 1917. Funnene bestod av enkel keramikk fra eldre jernalder. Røysene som fremdeles ligger igjen, ble restaurert i forbindelse med utgravningen.

Sandnes gamle sjøbad.

Foto: Rogalands Avis/Stavanger Byarkiv

10. Ulvungen Sanda står og skuer ut over Rovika og havneområdet.

11. Hanatrappene med 306 trinn fordelt på ca. 50 m stigning ble bygd på dugnad på midten av 1950-tallet i forbindelse med opparbeidelse

av idrettsplass på fjellet. Store deler av anlegget var ferdig sommeren 1955. På toppen av trappene henger en liten tavle med trappeløpsrekorder. "Offisiell" rekord i 2010 var 52.8 sek.

12. Lunds keramikk med Ingvar Lund som pottemaker i 3. generasjon, var i drift til utpå 1980-tallet. Det var gamleordføreren A.J. Båstøl som satte opp fabrikkbygning i Aspervika rundt 1950 og hadde stor produksjon av strikkepinner og heklenåler.

14. Skjeraberget er i dag dekket med skog, men har sti

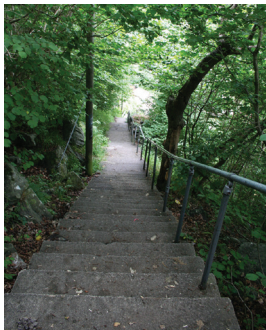
opp til toppen. På veien opp kommer vi til en fin lysning nær toppen hvor det passer godt med en stopp. Her ligger også tyskerhåla som ble sprengt ut av tyskerne under krigen.

15. Minde guttehem ble ifølge gavebrev fra 1918 gitt av Taletta og Emanuel Simonsen, og året etter ble bestyrerinnen ansatt, og det ble besluttet å ta inn 5 gutter da det allerede var våningshus og løe på eiendommen. Det var Høyland menighetspleie som drev hjemmet. Det fikk senere navnet Minde barne- og ungdomshjem, og staten tok over i 2010. Deler av eiendommen ble

Minde barne- og ungdomshjem.

Kartet er utgitt av: Sandnes kommune ved park og idrett i samarbeid med oppmålingsseksjonen, Hana bydelsutvalg, Sandnes historie- og ættesogelag og Stavanger Turistforening. www.sandnes.kommune.no/friluftsliv

Hanatrappene.

"Tyskerhåla".

fradelte opp gjennom årene, og i 1976 ble løkken utvidet med en liten fotballbane i samarbeid med kommunen. Det hadde også tidligere vært fotballbane nedenfor bygningene.

SANDNES KOMMUNE

SANDNES KOMMUNE

TUR- OG BYDELSKART

Velkommen på tur i Hana bydel

Areal: 36,1 km²
Innbyggere: 7668 (2011)

Hana bydel ligger øst for Sandnes sentrum og strekker seg fra Dale og Fjogstad i nord, til Lutsi, Haga og Furenes i øst og til Skjørestad, Auestad og Hana i sør. Denne folderen omfatter stedet Hana i bydelen.

Fra 1800-tallet frem til nyere tid har Hana vært kjent som industriområde. Nå er stedet et godt etablert boligområde med noe servicenæring, og jordbruk øst i bydelen.

Selv om stedet Hana er relativt tett bebyggt finnes det flere fine naturområder her. Terrenget er svært varierende, og det finnes utfordringer for enhver turgåer. Dessuten ligger Hana nær tilknyttet Hana-Dalsnuten turområder, dermed kan en forlenge turen om det er ønskelig. "De 7 ulvungane" utgjør store deler av turløypene på Hana. Og på Little Ulvanuten er det mulighet for å studere utsikten gjennom kikkert.

De 7 ulvungane - rød løype

- 1. Ulvungen Ganda
- 2. Ulvungen Austrått
- 3. Ulvungen Trones
- 4. Ulvungen Hana
- 5. Ulvungen Boga
- 6. Ulvungen Sanda
- 7. Ulvungen Lura
- 8. Store ulv

For mer info se egen brosjyre